

**მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების
საგანმანათლებლო პროგრამა**

ზოგადი ინფორმაცია

პროგრამის სახელწოდება – რუსული ენა (პროფესიული ცოდნა და რუსული ენის სწავლების მეთოდოლოგია).

პროგრამის მოცულობა ECTS კრედიტებისა და საათების (საკონტაქტო და დამოუკიდებელი) რაოდენობის მითითებით – 5 კრედიტი (72 საკონტაქტო, 53 დამოუკიდებელი მუშაობის საათი, სულ: 125 საათი).

საკონტაქტო და დამოუკიდებელი მუშაობის საათების ზოგადი განმარტება.

საკონტაქტო საათში იგულისხმება ის დრო, რომელსაც მსმენელი უთმობს ლექციაზე, სემინარზე, კოლოკვიუმზე, პრეზენტაციაზე, პრაქტიკულ და ლაბორატორიულ მეცადინეობაზე და სხვ. დასწრებას.

დამოუკიდებელი მუშაობის საათი გულისხმობს მსმენელის მიერ ლექციაზე მოსმენილი მასალის დამოუკიდებლად დამუშავებას იმ ძირითადი ლიტერატურის გამოყენებით, რომელიც მითითებულია სასწავლო გეგმაში თითოეულ საკითხთან დაკავშირებით. დამოუკიდებელი მუშაობის საათებში გათვალისწინებულია ის დრო, რომელსაც უთმობს მსმენელი სემინარისთვის, კოლოკვიუმისთვის, საბოლოო გამოცდისთვის და სხვ. მზადებას, პრეზენტაციის, აკადემიური პორტფოლიოს, საშინაო დავალების, საცდელი გაკვეთილის და სხვ. მომზადებას.

პროგრამის ხანგრძლივობა – 13 დღე (სამიზნე ჯგუფის სურვილის მიხედვით, ბლოკ-სემინარის სახით ან ყოველ შაბათ-კვირას 7 კვირის განმავლობაში).

პროგრამის განხორციელების ადგილი – სსიპ ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, II კორპუსი, მისამართი: ი. ჭავჭავაძის გამზ. # 3, III კორპუსი, მისამართი: ი. ჭავჭავაძის გამზ. # 11, V კორპუსი, მისამართი: ი. ჭავჭავაძის გამზ. № 36.

პროგრამის მონაწილეთა რაოდენობა – ჯგუფში მსმენელთა მაქსიმალური რაოდენობა: 14. ვინაიდან ინტენსიური სწავლების შემთხვევაში პროგრამის ასათვისებლად საკმარისია 13 დღე, ყოველ მეთოთხმეტე დღეს შესაძლებელია მივიღოთ მსმენელთა ახალი ნაკადი.

პროგრამის განხორციელებისათვის საჭირო ადამიანური რესურსის რაოდენობა – 2 მასწავლებელი.

პროგრამის ავტორი / ხელმძღვანელი (ფიზიკური ან/და იურიდიული პირი) – თსუ ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის ენების ცენტრის რუსული ენის მასწავლებელი, ფილოლოგიის მეცნიერებათა კანდიდატი ტატიანა ჭეიშვილი-მოსკალენკო.

პროგრამაში ჩართვის წინაპირობა და პროგრამის სამიზნე ჯგუფი – პროგრამაში ჩართვის წინაპირობა არის რუსული ენის მასწავლებლის დიპლომი. პროგრამის სამიზნე ჯგუფს წარმოადგენს ზემოთ აღნიშნული დიპლომის (ანუ განათლების) მქონე პირები, რომლებიც უკვე არიან ან მომავალში აპირებენ რუსული ენის მასწავლებლად მუშაობას.

პროგრამის ღირებულება – 200 ლარი.

პროგრამის შემუშავების თარიღი – 2009 წლის იანვარი (პროგრამა დამტკიცებულია თსუ აკადემიური საბჭოს 2009 წლის 16 თებერვლის # 181 დადგენილებით) (იხ. დანართი II).

პროგრამის მოდიფიცირების თარიღი – 2009 წლის მარტი, თსუ რექტორის 2009 წლის 4 მარტის # 22/01-01 ბრძანების შესაბამისად (იხ. დანართი II).

პროგრამის შინაარსი

პროგრამის მიზნები და ამოცანები – პროგრამა მიზნად ისახავს რუსული ენის მასწავლებლების კვალიფიკაციის ამაღლებას, პროფესიონალიზმის ზრდის სტიმულირებას, სწავლების პროდუქტიულობის ზრდასა და შემოქმედებითი პოტენციალის გამოვლენას.

პროგრამის ფარგლებში დასახულია შემდეგი ამოცანების გადაწყვეტა:

- მასწავლებლების მომზადების მეთოდოლოგიური და სამეცნიერო-მეთოდური დიაგნოსტიკის განხორციელება;
- პროფესიონალური ცოდნის გაღრმავება და გაფართოება;
- ენის შესწავლის თანამედროვე სტრატეგიების ათვისება;
- მასწავლებელთათვის რუსული ენის სწავლების თანამედროვე მეთოდების გაცნობა და ამ მეთოდების პრაქტიკული დანერგვის უნარ-ჩვევების გამომუშავება.

პროგრამის (მოსალოდნელი) შედეგები – პროგრამის გავლის შემდეგ პროგრამის მონაწილეს ექნება შემდეგი თეორიული ცოდნა და პრაქტიკული უნარები:

- რუსული ენის სწავლების თანამედროვე მეთოდის თეორიული საფუძვლების ცოდნა;
- კომუნიკაციური უნარების (მოსმენა, კითხვა, საუბარი, წერა) სწავლების სპეციფიკის ცოდნა;
- გაკვეთილის ეფექტური და თანამედროვე მეთოდის მოთხოვნების მიხედვით დაგეგმვის უნარ-ჩვევა;
- თანამედროვე სასწავლო გეგმების მიზნების შესაბამისი პრაქტიკული სტრატეგიებისა და აქტივობების შემუშავების უნარ-ჩვევების გამომუშავება/სრულყოფა.

პროგრამის სტრუქტურა და შინაარსი – პროგრამა შედგება სამი მოდულისგან:

- რუსული ენის სწავლების მეთოდის (30 საკონტაქტო საათი + 20 დამოუკიდებელი მუშაობის საათი = 50 საათი);
- კომუნიკაციური უნარების სწავლების სპეციფიკა (30 საკონტაქტო საათი + 20 დამოუკიდებელი მუშაობის საათი = 50 საათი);
- გაკვეთილის დაგეგმვის პრინციპები და კონტროლი (12 საკონტაქტო საათი + 13 დამოუკიდებელი მუშაობის საათი = 25 საათი).

თითოეული მოდული დაეთმობა შემდეგ ძირითად თემებს:

მოდული	თემა
მეთოდოლოგია	<ul style="list-style-type: none"> ▪ მეთოდოლოგიის ძირითადი ცნებები, მეთოდები და პრინციპები; ▪ ფონეტიკური მასალის შერჩევისა და ორგანიზაციის პრინციპები (გამოთქმის დახვეწა, რიტმული მოდელები, ინტონაციური კონსტრუქციები); ▪ გრამატიკის სწავლების თანამედროვე მეთოდები (გრამატიკული მასალის შერჩევა ფუნქციონალური გრამატიკის პრინციპებზე დაყრდნობით); ▪ ლექსიკისა და სიტყვათაწარმოების სწავლების მეთოდოლოგია (ლექსიკური მინიმუმის ცნება, სემანტიზაციის ხერხები, თემატური ჯგუფები).
კომუნიკაციური უნარები	<ul style="list-style-type: none"> ▪ რეცეპციული უნარები (მოსმენა, კითხვა); ▪ პროდუცირება (წერა, საუბარი).
გაკვეთილის დაგეგმვა	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ევროსაბჭოს სარეკომენდაციო ჩარჩოთი განსაზღვრული სტანდარტის მოთხოვნების გათვალისწინება გაკვეთილის დაგეგმვის დროს; ▪ გაკვეთილის დეტალური და ეფექტური დაგეგმვა; ▪ კონტროლის სახეობები (ეტაპობრივი, დასკვნითი, ტესტირება).

სწავლების მეთოდოლოგია: პროგრამის მსვლელობისას გამოყენებული იქნება სწავლების პროცესის აქტივიზაციის ხერხები და მეთოდები: ვერბალური (მონოლოგი, დიალოგი, დისკუსია), წიგნზე მუშაობის მეთოდი (დამოუკიდებელი და ახსნითი), პრაქტიკულ-ვარჯიშობითი (ე. წ. პრაქტიკული სავარჯიშოები), სწავლების დიდაქტიკური პრინციპები (მაგალითად, თვალსაჩინოების, ინდივიდუალური მიდგომის, სისტემატურობის და თანამიმდევრობის პრინციპები და სხვ.). ჩატარდება ინდივიდუალური კონსულტაციები.

პროგრამის შინაარსი, ძირითადი თემები და საკითხები, მათი მოცულობა და დროში განაწილება მოცემულია სასწავლო გეგმაში.

სასწავლო გეგმა

მოდული	საკითხები	ლიტერატურა	საკონტ. საათები
მეთოდოლოგია			30 საათი
	<p>მეთოდოლოგიის საერთო პრობლემები. ძირითადი ცნებები და პრინციპები. (2 სთ. ლექცია/1 სთ. დისკუსია). სწავლების ძირითადი მეთოდები (თარგმნით-გრამატიკული მეთოდი, პირდაპირი (აქტიური) მეთოდი, აუდიოლინგვალური მეთოდი, აუდიოვიზუალური მეთოდი, მოქმედების მეთოდი, ჯგუფური მეთოდი, კოგნიტური ანუ შემეცნებით-პრაქტიკული მეთოდი, ნატურალური მეთოდი, სიტუაციური მეთოდი). მუშაობის ძირითადი ხერხები. (1 სთ. ლექცია/2 სთ. პრაქტიკული). ტრენერები: ტ. ჭეიშვილი-მოსკალენკო (ლექცია), ბ.მელკუმოვა (პრაქტიკული).</p>	<p>Акишина/Каган, 4-5. Там же, 6-7.</p>	<p>3 საათი 3 საათი</p>
	<p>ჟღერადი მეტყველების სწავლების მეთოდოლოგია. მუშაობა გამოთქმაზე. ფონეტიკური მასალის ორგანიზება და ძირითადი პრინციპები. (1 სთ. ლექცია/2 სთ. პრაქტიკული). ჟღერადი მეტყველების შეცდომების კლასიფიკაცია და მუშაობა მათ შესწორებაზე. (1 სთ. ლექცია/2 სთ. პრაქტიკული). ტრენერები: ტ. ჭეიშვილი-მოსკალენკო (ლექცია), ბ.მელკუმოვა (პრაქტიკული).</p>	<p>Акишина/Каган, 8-20. Акишина/Каган, 164 – 202.</p>	<p>3 საათი 3 საათი</p>
	<p>გრამატიკული მასალის ორგანიზება და არჩევის პრინციპები. (1 სთ. ლექცია/2 სთ. პრაქტიკული). გრამატიკული მასალის წარდგენა პრაქტიკულ მეცადინეობებზე. გრამატიკული უნარ-ჩვევების ფორმირება. (1 სთ. ლექცია/2 სთ. პრაქტიკული). ტრენერები: ტ. ჭეიშვილი-</p>	<p>Акишина, 129 – 133. Пассов, 35-63. Акишина, 139 – 147.</p>	<p>3 საათი 3 საათი</p>

	მოსკალენკო (ლექცია), ბ.მელკუმოვა (პრაქტიკული).		
	ლექსიკის სწავლების მეთოდიკა: ლექსიკური მინიმუმის არჩევის პრინციპები და ლექსიკის სისტემატიზაცია. ტექსტზე მუშაობა, ტექსტის ზოგადი დახასიათება, სახეობები, ტიპები, ჟანრები. ტექსტის ფუნქციები სასწავლო პროცესში. ტექსტის არჩევა სასწავლო მიზნებისათვის. (1 სთ. ლექცია/2 სთ. პრაქტიკული). აქტიური და პასიური ლექსიკონი. სიტყვების განმარტების ხერხები და დამახსოვრება. (1 სთ. ლექცია/2 სთ. პრაქტიკული). ტრენერები: ტ. ჭეიშვილი– მოსკალენკო (ლექცია), ბ.მელკუმოვა (პრაქტიკული).	Акишина, 147 – 149. Акишина, 152 – 164, 40 – 51.	3 საათი 3 საათი
	ქვეყანათმცოდნეობით მასალებზე მუშაობა. (1 სთ. ლექცია/1 სთ. პრაქტიკული). ფონური ცოდნა და მისი შეფასება. მხატვრული ლიტერატურა რუსულის, როგორც უცხო ენის გაკვეთილებზე. (1 სთ. ლექცია/1 სთ. პრაქტიკული). ტრენერები: ტ. ჭეიშვილი– მოსკალენკო (ლექცია), ბ.მელკუმოვა (პრაქტიკული). შუალედური შეფასება (კოლოკვიუმი – 2 სთ.).	Акишина, 52 -55. Акишина, 55- 58.	2 საათი 2 საათი 2 საათი
კომუნიკაცი ური უნარები			30 საათი
	უცხოური ენის სწავლების კომუნიკაციური მოდელი. (1 სთ. ლექცია/2 სთ. პრაქტიკული). კომუნიკაცია როგორც სწავლების მიზანი. (1 სთ. ლექცია/2 სთ. პრაქტიკული). ტრენერები: ბ.მელკუმოვა (ლექცია), ტ. ჭეიშვილი–მოსკალენკო (პრაქტიკული).	Пассов, 3–200.	3 საათი 3 საათი

	<p>მოსმენის უნარის განვითარება. (1 სთ. ლექცია/2 სთ. პრაქტიკული). მოსმენის უნარის სწავლება სხვადასხვა მეთოდის მიხედვით. მოსმენის სტრატეგიები. (1 სთ. ლექცია/2 სთ. პრაქტიკული). ტრენერები: ბ.მელკუმოვა (ლექცია), ტ. ჭეიშვილი–მოსკალენკო (პრაქტიკული).</p>	<p>Акишина, 81- 84. Акишина, 84-59.</p>	<p>3 საათი 3 საათი</p>
	<p>კითხვის უნარის განვითარება. (1 სთ. ლექცია/1 სთ. პრაქტიკული). კითხვის სტრატეგიები. (1 სთ. ლექცია/1 სთ. პრაქტიკული). ლიტერატურული ტექსტების გამოყენება უცხოური ენის სწავლებისას. (1 სთ. ლექცია/1 სთ. პრაქტიკული). ტრენერები: ბ.მელკუმოვა (ლექცია), ტ. ჭეიშვილი–მოსკალენკო (პრაქტიკული).</p>	<p>Акишина, 98-101. Там же, 102-108. Акишина, 45-51.</p>	<p>2 საათი 2 საათი 2 საათი</p>
	<p>წერის უნარის განვითარება. (1 სთ. ლექცია/2 სთ. პრაქტიკული). წერის როლი უცხო ენის სწავლების პროცესში. შეცდომების გასწორება. (1 სთ. ლექცია/2 სთ. პრაქტიკული). ტრენერები: ბ.მელკუმოვა (ლექცია), ტ. ჭეიშვილი–მოსკალენკო (პრაქტიკული).</p>	<p>Акишина, 93. Там же, 117-128.</p>	<p>3 საათი 3 საათი</p>
	<p>ლაპარაკის უნარის განვითარება. (1 სთ. ლექცია/1 სთ. პრაქტიკული). როლური თამაშები. (1 სთ. ლექცია/1 სთ. პრაქტიკული). ტრენერები: ბ.მელკუმოვა (ლექცია), ტ. ჭეიშვილი–მოსკალენკო (პრაქტიკული). შუალედური შეფასება (კოლოკვიუმი – 2 სთ.).</p>	<p>Акишина, 64–70.</p>	<p>2 საათი 2 საათი 2 საათი</p>
გაკვეთილის დაგეგმვა			12 საათი
	<p>გაკვეთილის ზოგადი შეფასება. (1 სთ. ლექცია/1 სთ. პრაქტიკული). ტრენერი: ტ. ჭეიშვილი–მოსკალენკო. გაკვეთილის ანალიზის მეთოდური-დიდაქტიკური ასპექტები. (1 სთ. ლექცია/1 სთ. პრაქტიკული).</p>	<p>Акишина, 208-216. Там же, 217-228. Пассов, 86. Щукин, 186.</p>	<p>2 საათი 2 საათი</p>

	ტრენერი: ბ.მელკუმოვა.		
	გაკვეთილის მიზნების განსაზღვრა. (1 სთ. ლექცია/1 სთ. პრაქტიკული). ტრენერი: ტ. ჭეიშვილი–მოსკალენკო. სწავლების გამჭოლი მიზნები. მეცადინეობის კონკრეტული მიზანი. (1 სთ. ლექცია/1 სთ. პრაქტიკული). ტრენერი: ბ.მელკუმოვა.	ეროვნული სასწავლო გეგმა. Акишина, 174 – 241.	2 საათი 2 საათი
	შუალედური შეფასება (პრეზენტაცია – 2 სთ.).		2 საათი
	შემაჯამებელი გამოცდა – 2 სთ. ყველა ტრენერი.		2 საათი
სულ:	72 საკონტაქტო საათი + 53 დამოუკიდებელი საათი = 125 საათი		

ძირითადი და დამატებითი ლიტერატურა:

1. Азимов Э.Г., Щукин А.Н., Словарь методических терминов (теория и практика преподавания языков), Электронная версия. «ГРАМОТА. РУ», 2002 – <http://www.gramota.ru/slovari/>
2. Акишина А. А., Каган О.Е., Учимся учить: Для преподавателей русского языка как иностранного, М., 2004.
3. Государственный образовательный стандарт по русскому языку как иностранному, М., 1999.
4. Ейгер Г.В., Раппопорт И.А., Язык и личность, М., 1991.
5. Капитонова Т. И., Щукин А. Н. Современные методы обучения русскому языку иностранцев, М., 1987.
6. Костомаров В.Г., Верещагин Е.М., Язык и культура. Лингвострановедение в преподавании русского языка как иностранного, М., 1973.
7. Методика / Под редакцией А.А.Леонтьева, М., 1988.
8. Пассов Е.И., Основы методики обучения иностранным языкам, М., 1977.
9. Современные языки: изучение, преподавание, оценка. Общеввропейская компетенция владения иностранным языком, Страсбург, 1999. www.langinfo.ru
10. Теория обучения иностранным языкам: Планы семинарских и практических занятий и методические указания к ним / Сост. В.Н. Скорко, А.М. Тевелевич – Омск, Омский гос. ун-т, 2003.
11. ეროვნული სასწავლო გეგმა, თბილისი, 2008–2009, გვ. 6–30, 23–31

ტრენინგის ჩატარების გრაფიკი

დღე	საკითხი	საკონტაქტო საათები	ტრენერი /ტრენერები*
I	მეთოდის საერთო პრობლემები. ძირითადი ცნებები და პრინციპები. სწავლების ძირითადი მეთოდები (თარგმნით-გრამატიკული მეთოდი, პირდაპირი (აქტიური) მეთოდი, აუდიოლინგვალური მეთოდი, აუდიოვიზუალური მეთოდი, მოქმედების მეთოდი, ჯგუფური მეთოდი, კოგნიტური ანუ შემეცნებით-პრაქტიკული მეთოდი, ნატურალური მეთოდი, სიტუაციური მეთოდი). მუშაობის ძირითადი ხერხები.	3 სთ. ლექცია 1 სთ. დისკუსია 2 სთ. პრაქტიკული 4 სთ. დამოუკ.	ტ. ჭეიშვილი-მოსკალენკო (ლექცია), ბ.მელკუმოვა (პრაქტიკული).
II	ჟღერადი მეტყველების სწავლების მეთოდიკა. მუშაობა გამოთქმაზე. ფონეტიკური მასალის ორგანიზება და ძირითადი პრინციპები. ჟღერადი მეტყველების შეცდომების კლასიფიკაცია და მუშაობა მათ შესწორებაზე.	2 სთ. ლექცია 4 სთ. პრაქტიკული 4 სთ. დამოუკ.	ტ. ჭეიშვილი-მოსკალენკო (ლექცია), ბ.მელკუმოვა (პრაქტიკული).
III	გრამატიკული მასალის ორგანიზება და არჩევის პრინციპები. გრამატიკული მასალის წარდგენა პრაქტიკულ მეცადინეობებზე. გრამატიკული უნარ-ჩვევების ფორმირება.	2 სთ. ლექცია 4 სთ. პრაქტიკული 4 სთ. დამოუკ.	ტ. ჭეიშვილი-მოსკალენკო (ლექცია), ბ.მელკუმოვა (პრაქტიკული).
IV	ლექსიკის სწავლების მეთოდიკა: ლექსიკური მინიმუმის არჩევის პრინციპები და ლექსიკის სისტემატიზაცია. ტექსტზე მუშაობა, ტექსტის ზოგადი დახასიათება, სახეობები, ტიპები, ჟანრები. ტექსტის ფუნქციები სასწავლო პროცესში. ტექსტის არჩევა სასწავლო მიზნებისათვის. აქტიური და პასიური ლექსიკონი. სიტყვების განმარტების ხერხები და დამახსოვრება.	2 სთ. ლექცია 4 სთ. პრაქტიკული 4 სთ. დამოუკ.	ტ. ჭეიშვილი-მოსკალენკო (ლექცია), ბ.მელკუმოვა (პრაქტიკული).

V	ქვეყანათმცოდნეობით მასალებზე მუშაობა. ფონური ცოდნა და მისი შეფასება. მხატვრული ლიტერატურა რუსულის, როგორც უცხო ენის გაკვეთილებზე. შუალედური შეფასება (კოლოკვიუმი)	2 სთ. ლექცია 2 სთ. პრაქტიკული 2 სთ. კოლოკვიუმი 4 სთ. დამოუკ.	ტ. ჭეიშვილი-მოსკალენკო (ლექცია), ბ.მელკუმოვა (პრაქტიკული).
VI	უცხოური ენის სწავლების კომუნიკაციური მოდელი. კომუნიკაცია როგორც სწავლების მიზანი.	2 სთ. ლექცია 4 სთ. პრაქტიკული 4 სთ. დამოუკ.	ბ.მელკუმოვა (ლექცია), ტ. ჭეიშვილი-მოსკალენკო (პრაქტიკული).
VII	მოსმენის უნარის განვითარება. მოსმენის უნარის სწავლება სხვადასხვა მეთოდის მიხედვით. მოსმენის სტრატეგიები.	2 სთ. ლექცია 4 სთ. პრაქტიკული 4 სთ. დამოუკ.	ბ.მელკუმოვა (ლექცია), ტ. ჭეიშვილი-მოსკალენკო (პრაქტიკული).
VIII	კითხვის უნარის განვითარება. კითხვის სტრატეგიები. ლიტერატურული ტექსტების გამოყენება უცხოური ენის სწავლებისას.	3 სთ. ლექცია 3 სთ. პრაქტიკული 4 სთ. დამოუკ.	ბ.მელკუმოვა (ლექცია), ტ. ჭეიშვილი-მოსკალენკო (პრაქტიკული).
IX	წერის უნარის გავითარება. წერის როლი უცხო ენის სწავლების პროცესში. შეცდომების გასწორება.	2 სთ. ლექცია 4 სთ. პრაქტიკული 4 სთ. დამოუკ.	ბ.მელკუმოვა (ლექცია), ტ. ჭეიშვილი-მოსკალენკო (პრაქტიკული).
X	ლაპარაკის უნარის განვითარება. როლური თამაშები. შუალედური შეფასება (კოლოკვიუმი).	2 სთ. ლექცია 2 სთ. პრაქტიკული 2 სთ. კოლოკვიუმი 4 სთ. დამოუკ.	ბ.მელკუმოვა (ლექცია), ტ. ჭეიშვილი-მოსკალენკო (პრაქტიკული).
XI	გაკვეთილის ზოგადი შეფასება. გაკვეთილის ანალიზის მეთოდური-დიდაქტიკური ასპექტები.	2 სთ. ლექცია 2 სთ. პრაქტიკული 7 სთ. დამოუკ.	ტ. ჭეიშვილი-მოსკალენკო (ლექცია), ბ.მელკუმოვა (პრაქტიკული).
XII	გაკვეთილის მიზნების განსაზღვრა. სწავლების გამჭოლი მიზნები. მეცადინეობის კონკრეტული მიზანი. შუალედური შეფასება (პრეზენტაცია).	2 სთ. ლექცია 2 სთ. პრაქტიკული 2 სთ. პრეზენტაცია 6 სთ. დამოუკ.	ტ. ჭეიშვილი-მოსკალენკო (ლექცია), ბ.მელკუმოვა (პრაქტიკული).
XIII	შემაჯამებელი გამოცდა	2 სთ.	ყველა ტრენერი

სულ: 72 საკონტაქტო + 53 დამოუკიდებელი მუშაობის სთ. = 125 სთ. (5 კრედიტი).

ხარისხის უზრუნველყოფა

პროგრამის რაციონალური საფუძვლები – თანამედროვე სამყაროში შეიცვალა უცხო ენის მასწავლებელთა მიმართ არსებული მოთხოვნები და უცხო ენის სწავლების მეთოდები. კერძოდ, ამჟამად აქცენტი გადატანილია სწავლისა და სწავლების პროცესში კომუნიკაციური უნარების განვითარებაზე. გარდა ამისა, მიმდინარე განათლების რეფორმის ფარგლებში შეიცვალა მოთხოვნები საშუალო სკოლის მასწავლებლების პროფესიული საქმიანობის მიმართ. ამდენად, რუსული ენის მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების საგანმანათლებლო პროგრამის მიზანია გააცნოს მასწავლებლებს რუსული ენის სწავლების თანამედროვე მეთოდიკა და კომუნიკაციური უნარების სწავლებასთან დაკავშირებული პრაქტიკული საკითხები.

პროგრამის განხორციელება ხელს შეუწყობს უნივერსიტეტის პროფესურას კიდევ უფრო გააღრმავოს კონტაქტები სკოლასთან, პედაგოგებთან, პოტენციურ დამსაქმებლებთან. სკოლის მასწავლებლის კვალიფიკაციის ამაღლება გამოიწვევს სკოლაში სწავლების ხარისხის ზრდას, მოსწავლის – მომავალი სტუდენტის – ინტელექტუალური დონის ამაღლებას, რაც დადებითად იმოქმედებს უნივერსიტეტში სწავლების პროცესზე. გარდა ამისა, პროგრამის განხორციელება დამატებითი შემოსავლის წყაროსაც წარმოადგენს.

რუსული ენის მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების საგანმანათლებლო პროგრამის განხორციელებაში მონაწილეობენ ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის ენების ცენტრის მასწავლებლები: ტატიანა ჭეიშვილი–მოსკალენკო და იზაბელა მელკუმოვა, რომლებიც წლების მანძილზე ასწავლიან რუსულ ენას, ლინგვისტური ციკლის საგნებს ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში, მონაწილეობენ რუსული ენის სწავლებასთან დაკავშირებულ საერთაშორისო კონფერენციებში; იმავდროულად მათ გავლილი აქვთ ”რუსულის, როგორც უცხო ენის, სწავლების მეთოდიკის” კურსები, როგორც საქართველოში, ისე საზღვარგარეთ; აქვთ უცხოელებისათვის რუსული ენის სწავლების გამოცდილება. იზაბელა მელკუმოვა არის რუსული ენის სახელმძღვანელოს ავტორი, ხოლო ტატიანა ჭეიშვილი–მოსკალენკო რუსული ენის სახელმძღვანელოს თანაავტორი.

მონაწილეთა შეფასების სისტემა – მონაწილეთა შეფასებისას გამოიყენება შეფასების 100 ქულიანი, მრავალკომპონენტური სისტემა:

დასწრება: 10%

ორი კოლოკვიუმი: 40 % (თითოეული კოლოკვიუმი ფასდება 20 ქულით)

პრეზენტაცია: 20%

საბოლოო გამოცდა 30 %

როგორც პირველ, ასევე მეორე მოდულს შეაჯამებს კოლოკვიუმი, რომელიც ჩატარდება ტესტირების სახით. თითოეული კოლოკვიუმი შეფასდება მაქსიმუმ 20 ქულით.

მესამე მოდულს შეაჯამებს პრეზენტაცია. პრეზენტაციის ფარგლებში მსმენელს დაევალება გაკვეთილის დაგეგმვა და წარმოდგენა. გაკვეთილის გეგმა წარმოდგენილი უნდა იყოს წერითი სახითაც. პრეზენტაციის დროს სასურველია გამოიყენებული იქნეს Power Point. პრეზენტაცია შეფასდება მაქსიმუმ 20 ქულით.

გამოცდა ჩატარდება ტესტირების სახით და შეფასდება მაქსიმუმ 30 ქულით. ტესტებში შეტანილი იქნება მთელი ის მასალა, რომელიც კურსის განმავლობაში იქნა მოსმენილი და დამუშავებული.

კურსის დამაკმაყოფილებლად დასრულებისთვის აუცილებელია საერთო შეფასების 61% დაგროვება.

სწავლისთვის აუცილებელი დამხმარე პირობები – რუსული ენის მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების საგანმანათლებლო პროგრამის მსმენელები ისარგებლებენ თსუ საუნივერსიტეტო ბიბლიოთეკით, სადაც ინახება ყველა ის სახელმძღვანელო, რომელთა გამოყენებაც გათვალისწინებულია მასწავლებლის პროფესიული განვითარების საგანმანათლებლო პროგრამის სასწავლო გეგმით.

პროგრამის მსმენელები ისარგებლებენ აგრეთვე თსუ კომპიუტერული რესურს-ცენტრებით, UTP საკაბელო ინტერნეტ-კავშირით.

ლექციებზე გამოყენებული იქნება თვალსაჩინოება – სადემონსტრაციო ტექნოლოგიური საშუალებები (Power Point), ვიდეო და აუდიო მასალა.

პროგრამის მსმენელებს სისტემატურად ჩაუტარდებათ კონსულტაციები, სადაც მიიღებენ კვალიფიციურ პასუხს მათ მიერ დასმულ კითხვებზე, რომლებიც შეეხება როგორც პროფესიულ ცოდნას, ისე სწავლების მეთოდოლოგიას.

სერტიფიკატის მინიჭების მოთხოვნები – კრედიტების შესაბამისი რაოდენობის დაგროვება. კრედიტის მინიჭების წინაპირობაა საერთო შეფასების 61% დაგროვება.

იმ შემთხვევაში, თუ მასწავლებლის პროფესიული განვითარების საგანმანათლებლო პროგრამის მსმენელი ვერ შეძლებს შესაბამისი კრედიტების დაგროვებას, მას მიეცემა არა სერტიფიკატი, არამედ აკადემიური ცნობა, რომ აღნიშნული პროგრამა, ან მისი რომელიმე მოდული მოისმინა.

პროგრამის შეფასება – პროგრამის ხარისხის უზრუნველყოფისა და გაუმჯობესებისათვის გამოიყენება თვითშეფასებისა და ხარისხის გაუმჯობესების სტრატეგია, რომელიც გულისხმობს შემდეგ მექანიზმებსა და პროცედურებს:

ა) მასწავლებლის პროფესიული განვითარების საგანმანათლებლო პროგრამის შიდა საუნივერსიტეტო შეფასება თსუ ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახურის (ექსპერტების მიერ) სპეციალური ფორმისა და კრიტერიუმების მიხედვით, რომლებიც შემუშავებულია საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის 2008 წლის 19 სექტემბრის # 800 ბრძანების და სსიპ განათლების აკრედიტაციის ეროვნული ცენტრის მოთხოვნების თანახმად და რომელიც დამტკიცებულია თსუ აკადემიური საბჭოს # 175 დადგენილებით (იხ. დანართი III). აღნიშნული ფორმისა და კრიტერიუმების გაცნობა შესაძლებელია თსუ ვებ-გვერდზე (<http://www.tsu.ge/qa/doc/teacher-education-programs-evaluation.doc>);

ბ) მასწავლებლის პროფესიული განვითარების საგანმანათლებლო პროგრამის საჯარო განხილვა თსუ აკადემიური პერსონალის, მოწვეული ლექტორების, საქართველოს სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტების მეცნიერ-თანამშრომლების, პოტენციური დამსაქმებლების, პროფესიული კავშირებისა და სამიზნე ჯგუფის წარმომადგენლების (ანუ სკოლის მასწავლებელთა) მონაწილეობით; საჯარო განხილვის დროს გამოთქმული

შენიშვნების, მოსაზრებების, წინადადების გათვალისწინება პროგრამის შემუშავებისა და სრულყოფის პროცესში;

გ) მასწავლებლის პროფესიული განვითარების საგანმანათლებლო პროგრამის წარმოდგენისა და დამტკიცების პროცედურა, რომელიც დამტკიცებულია თსუ აკადემიური საბჭოს # 175 დადგენილებით (იხ. დანართი III); აღნიშნული პროცედურის გაცნობა შესაძლებელია თსუ ვებ-გვერდზე (<http://www.tsu.ge/qa/doc/teacher-education-program-procedure.doc>);

დ) მასწავლებლის პროფესიული განვითარების საგანმანათლებლო პროგრამის მსმენელთა გამოკითხვა პროგრამის დასრულების შემდეგ, ხოლო მსმენელების შენიშვნების გათვალისწინება პროგრამის ხარისხის გასაუმჯობესებლად. კითხვარი დამტკიცებულია თსუ აკადემიური საბჭოს # 175 დადგენილებით (იხ. დანართი III) და მისი გაცნობა შესაძლებელია თსუ ვებ-გვერდზე (<http://www.tsu.ge/qa/doc/teacher-education-kitxvari.doc>);

ე) მასწავლებლის პროფესიული განვითარების საგანმანათლებლო პროგრამის ლექციებზე (პრაქტიკუმებზე, სემინარებზე) სხვა კოლეგების დასწრება. ლექციის (პრაქტიკუმის, სემინარის) შეფასება გათვალისწინებულია საგანგებოდ შემუშავებული ფორმისა და კრიტერიუმების მიხედვით, რომელიც დამტკიცებულია თსუ აკადემიური საბჭოს # 175 დადგენილებით (იხ. დანართი III) და განთავსებულია თსუ ვებ-გვერდზე (<http://www.tsu.ge/qa/doc/teacher-education-kitxvari.doc>);

ვ) სერტიფიკატის გაცემა გათვალისწინებულია საგანგებოდ შემუშავებული წესის შესაბამისად, რომელიც დამტკიცებულია თსუ რექტორის 2008 წლის 19 დეკემბრის # 113/01-01 ბრძანებით „მასწავლებლის პროფესიული განვითარების საგანმანათლებლო პროგრამის გავლის დამადასტურებელი სერტიფიკატის დამზადების, აღრიცხვა-ანგარიშგების, შენახვისა და გაცემის წესისა და სერტიფიკატის ნიმუშის დამტკიცების შესახებ“; (იხ. დანართი VII).

ხარისხის უზრუნველყოფის ზემოთ მოყვანილი მექანიზმები და პროცედურები ეფუძნება საქართველოს კანონმდებლობას, თსუ წესდებას (იხ.: www.tsu.ge/docs/cesdeba.pdf, www.tsu.ge/docs/cesdebashi%20cvlileba-saministro.pdf), „ხარისხის უზრუნველყოფის სტანდარტებსა და სახელმძღვანელო პრინციპებს ევროპის უმაღლესი განათლების სივრცეში“, რომელიც მომზადებულია უმაღლეს განათლებაში ხარისხის უზრუნველყოფის ევროპული ასოციაციის (ENQA) მიერ (იხ.: www.tsu.ge/qa/doc/QA_geo.pdf).

პროგრამის განხორციელებისათვის საჭირო რესურსები

პროგრამის განხორციელებისათვის საჭირო ადამიანური რესურსები – რუსული ენის მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების საგანმანათლებლო პროგრამის განხორციელებაში მონაწილეობს თსუ ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის ენების ცენტრის შესაბამისი კვალიფიკაციის მქონე 2 მასწავლებელი, რომლებიც აგრეთვე მუშაობენ თსუ ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის რუსული

(სლავური) ფილოლოგიის მიმართულებაზე და გავლილი აქვთ "რუსულის, როგორც უცხო ენის, სწავლების მეთოდის" კურსები როგორც საქართველოში, ისე საზღვარგარეთ.

პროგრამის ხარისხის უზრუნველყოფასთან დაკავშირებულ საორგანიზაციო საკითხებს აგვარებს ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახურის უფროსი და წევრი ფილოლოგიის მიმართულებით.

პროგრამის განმახორციელებელ პერსონალთან აკრედიტაციის მიღების შემდეგ გაფორმდება ხელშეკრულება, რომლითაც განისაზღვრება მათი სამუშაო დატვირთვა (საკონტაქტო საათები) და შესაბამისი ანაზღაურება. თსუ აკადემიურ პერსონალთან და მოწვეულ პედაგოგებთან გაფორმებული ხელშეკრულების ნიმუშები წარმოდგენილია დანართის სახით (იხ. დანართი VIII). მოწვეული პედაგოგების ანაზღაურების საკითხი რეგულირდება თსუ ადმინისტრაციის ხელმძღვანელის 2008 წლის 30 იანვრის # 12/02-01 და 2008 წლის 2 მაისის # 58/02-01 ბრძანებებით, რომლებიც ასევე მოცემულია დანართის სახით (იხ. დანართი IX).

პროგრამის განხორციელებაში მონაწილე პერსონალის მიმართ არსებული საკვალიფიკაციო მოთხოვნები განსაზღვრულია მასწავლებლის პროფესიული განვითარების საგანმანათლებლო პროგრამების წარმოდგენისა და დამტკიცების პროცედურაში, აღნიშნული პროგრამების შეფასების ფორმასა და კრიტერიუმებში, რომლებიც დამტკიცებულია თსუ აკადემიური საბჭოს # 175 დადგენილებით (<http://www.tsu.ge/qa/doc/teacher-education-program-procedure.doc>, <http://www.tsu.ge/qa/doc/teacher-education-programs-evaluation.doc>) (იხ. დანართი III).

კერძოდ, პროგრამის განხორციელებაში მონაწილე პერსონალის სამეცნიერო/აკადემიური ხარისხი, სწავლის, მუშაობის, სწავლებისა და კვლევის გამოცდილება უნდა შეესაბამებოდეს მასწავლებლის პროფესიული განვითარების საგანმანათლებლო პროგრამის მიზნებს.

პროგრამის განხორციელებისათვის საჭირო მატერიალურ-ტექნიკური რესურსები – რუსული ენის მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების საგანმანათლებლო პროგრამა განხორციელდება თსუ III და V კორპუსებში, კერძოდ, შემდეგ სასწავლო აუდიტორიებში (შენობა–ნაგებობებისა და მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის ფლობის დამადასტურებელი დოკუმენტაციისთვის იხ. დანართი V):

მისამართი	კორპუსის #	აუდიტორიის #	ფართი
ი. ჭავჭავაძის გამზ. # 36	თსუ V კორპუსი	# 115	30 მ ²
ი. ჭავჭავაძის გამზ. # 36	თსუ V კორპუსი	# 121	30 მ ²
ი. ჭავჭავაძის გამზ. # 36	თსუ V კორპუსი	# 208	50 მ ²
ი. ჭავჭავაძის გამზ. # 36	თსუ V კორპუსი	# 220	50 მ ²
ი. ჭავჭავაძის გამზ. # 36	თსუ V კორპუსი	# 224	30 მ ²
ი. ჭავჭავაძის გამზ. # 36	თსუ V კორპუსი	# 232	43 მ ²
ი. ჭავჭავაძის გამზ. # 36	თსუ V კორპუსი	# 313	108 მ ²
ი. ჭავჭავაძის გამზ. # 36	თსუ V კორპუსი	# 318	27 მ ²
ი. ჭავჭავაძის გამზ. # 11	თსუ III კორპუსი	# 110	43 მ ²
ი. ჭავჭავაძის გამზ. # 11	თსუ III კორპუსი	# 204	66 მ ²
ი. ჭავჭავაძის გამზ. # 11	თსუ III კორპუსი	# 215	38 მ ²

რუსული ენის მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების საგანმანათლებლო პროგრამის მსმენელები ისარგებლებენ თსუ II კორპუსის კომპიუტერული რესურს-ცენტრით და საშუალება ექნებათ თავისუფლად გამოიყენონ ინტერნეტ-რესურსები პროფესიული განვითარების მიზნით:

მისამართი	კორპუსის #	რესურს-ცენტრში კომპიუტერების რაოდენობა
ი. ჭავჭავაძის გამზ. # 3	თსუ II კორპუსი	40

ლექციებზე გამოყენებული იქნება სადემონსტრაციო ტექნოლოგიური საშუალებები – პორტატული კომპიუტერი და პროექტორი.

რუსული ენის მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების საგანმანათლებლო პროგრამის მსმენელები ისარგებლებენ თსუ ბიბლიოთეკით, სადაც ინახება პროგრამით გათვალისწინებული ყველა სახელმძღვანელო:

მისამართი	ბიბლიოთეკის დასახელება	წიგნადი ფონდი
უნივერსიტეტის ქ. # 11	საუნივერსიტეტო ბიბლიოთეკა	4 291 941 წიგნი

პროგრამის განხორციელებისათვის საჭირო რესურსების შენარჩუნებისა და გაუმჯობესების სტრატეგია – 2007 წლის 19 მარტს თსუ აკადემიური საბჭოს # 14 დადგენილებით დამტკიცდა თსუ სტრატეგიული განვითარების გეგმა 2007–2010 სასწავლო წლებში (იხ.:<http://www.tsu.ge/news/acadc/dad14.asp>), რომელიც ითვალისწინებს შემდეგს:

- მასწავლებელთა გადამზადების ცენტრის შექმნა;
- სასერტიფიკატო პროგრამების შემუშავება-დანერგვა;
- აკადემიური და ადმინისტრაციული პერსონალის კვალიფიკაციის სისტემატური ამაღლება;
- თანამედროვე საინფორმაციო ტექნოლოგიების დანერგვა სწავლების, კვლევისა და ადმინისტრირების პროცესში;
- საბიბლიოთეკო ფონდის განახლება;
- მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის სრული რეაბილიტაცია.

თსუ სტრატეგიული განვითარების გეგმის ზემოთ აღნიშნული ამოცანების განსახორციელებლად, ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში უკვე გადაიდგა შემდეგი ნაბიჯები:

- ა) 2006–2008 წლებში, ანუ ინსტიტუციური აკრედიტაციის მინიჭებიდან დღემდე შეძენილია 1 200 კომპიუტერზე მეტი, რისი დამადასტურებელი დოკუმენტაციაც წარდგენილ იქნა სსიპ განათლების აკრედიტაციის ეროვნულ ცენტრში 2008 წლის 17 ნოემბერს, თვითშეფასების კითხვარის დანართის სახით.

ბ) დღეისათვის თსუ-ს ექვს ფაკულტეტს ემსახურება 26 კომპიუტერული ლაბორატორია და რესურს-ცენტრი.

გ) თსუ-ში ფუნქციონირებს: ცენტრალური საუნივერსიტეტო ბიბლიოთეკა, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის ილია ჭავჭავაძის სახელობის ბიბლიოთეკა, იურიდიული ფაკულტეტის ბიბლიოთეკა, ეკონომიკისა და ბიზნესის ფაკულტეტის ბიბლიოთეკა, ზუსტ და საბუნებისმეტყველო მეცნიერებათა ფაკულტეტის ბიბლიოთეკა, სოციალურ და პოლიტიკურ მეცნიერებათა ფაკულტეტის ბიბლიოთეკა, მედიცინის ფაკულტეტის ბიბლიოთეკა, ევროპული კვლევების ინტერფაკულტატური ბიბლიოთეკა, ეკონომიკის საერთაშორისო სკოლის ბიბლიოთეკა, ბრიტანეთის საბჭოს ბიბლიოთეკა.

დ) 2006–2008 წლებში, ანუ ინსტიტუციური აკრედიტაციის მინიჭებიდან დღემდე თსუ ბიბლიოთეკების წიგნად ფონდს დაემატა 755 998 სახელმძღვანელო, რისი დამადასტურებელი დოკუმენტაციაც წარდგენილ იქნა სსიპ განათლების აკრედიტაციის ეროვნულ ცენტრში 2008 წლის 17 ნოემბერს, თვითშეფასების კითხვარის დანართის სახით.

ე) ზუსტ და საბუნებისმეტყველო მეცნიერებათა ფაკულტეტზე მოქმედებს ელექტრონული სწავლების სისტემა Moodle: <http://moodle.science.tsu.ge>. უახლოეს მომავალში იგეგმება მსგავსი სისტემის დანერგვა თსუ-ს სხვა ფაკულტეტებზეც.

ვ) ამჟამად მიმდინარეობს თსუ-ს პირველი და მეორე კორპუსის სრული რეაბილიტაცია, რომელსაც აფინანსებს ფონდი „ქართუ“. თსუ მეორე კორპუსში ცალკეული აუდიტორიების რეაბილიტაცია და სასწავლო ინვენტარით აღჭურვა ხდება საქართველოში აკრედიტებული დიპლომატიური წარმომადგენლობების მიერ. დაგეგმილია თსუ-ს მალღივი კორპუსების ტერიტორიის კეთილმოწყობა და „ცოდნის ქალაქის“ მშენებლობა, რისთვისაც გათვალისწინებულია სხვადასხვა წყაროებიდან 250 მლნ. ლარის მობილიზება.

ზ) 2008 წლის 29 დეკემბერს თსუ წარმომადგენლობითმა საბჭომ დაამტკიცა თსუ შემდეგი ადმინისტრაციული სტრუქტურები: „საინფორმაციო ტექნოლოგიების ცენტრი“, რომელიც მიზნად ისახავს თანამედროვე საინფორმაციო ტექნოლოგიების დანერგვას სწავლების, კვლევისა და ადმინისტრირების პროცესში და „აკადემიური განვითარებისა და უწყვეტი განათლების ცენტრი“, რომლის მიზანია: მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების საგანმანათლებლო პროგრამების შემუშავებასა და ამოქმედებაზე ზრუნვა, სხვადასხვა სახის სასერტიფიკატო პროგრამების შემუშავება–დანერგვა, აკადემიური და ადმინისტრაციული პერსონალის კვალიფიკაციის სისტემატური ამაღლება და სხვ.